

REFORMA JAVNEGA NAROČANJA

PODATKOVNI LIST ŠT. 11: NOVA PRAVILA ZA POSEBNE SEKTORJE

Tako kot v preteklosti bodo za posebne sektorje veljala ločena in prožnejša pravila, ki se bodo uporabljala ne samo za običajne javne naročnike (država, občine, regije itd.), ampak tudi za javna in zasebna podjetja.

- **Pravila se uporabljajo za:**

vodni, energetski in transportni sektor ter sektor poštnih storitev.

Ta pravila pa odslej ne bodo veljala za nekatere dejavnosti s področja **iskanja nafte in zemeljskega plina** ter nekatere **storitve, povezane s poštnimi storitvami** (finančne, logistične, elektronske in filatelistične storitve).

- **Spremembe** pravil za posebne sektorje na splošno temeljijo na spremembah, **ki veljajo za javna naročila**, pri čemer se nekoliko **prilagodijo**, kar bo določenim gospodarskim subjektom še naprej omogočalo prožnejše izvajanje njihovih dejavnosti. Najpomembnejše spremembe:
  - določbe v zvezi z nasprotjem interesov bodo veljale samo za javne naročnike in ne za javna ali zasebna podjetja (glej PODATKOVNI LIST ŠT. 10);
  - naročnik se bo lahko sam odločil, ali bo naročilo oddal več malim podjetjem namesto enega samega naročila velikemu podjetju – direktiva pri tem ne daje prednosti ne eni ne drugi možnosti (glej PODATKOVNI LIST ŠT. 2);
  - obveznost izločitve podjetja iz postopka bo v določenih primerih veljala samo za javne naročnike (glej PODATKOVNE LISTE ŠT. 7, 8 IN 10);
  - mejna vrednost, ki bo veljala v novem, poenostavljenem režimu za socialne, kulturne in zdravstvene storitve ter nekatere druge storitve, bo 1 000 000 evrov, pri čemer bodo za posebne sektorje veljale višje vrednosti (glej PODATKOVNA LISTA ŠT. 6 in 8).

Glede na obstoječa pravila v zvezi s posebnimi sektorji (Direktiva 2004/17/ES) ostajajo **brez sprememb še naprej** v veljavi:

- pravila o postopku s pogajanja,
- opredelitvi javnega podjetja in povezanega podjetja,
- pravila v zvezi s ponudniki iz tretjih držav.
- Pravila se uporabljajo za **naročila blaga, storitev in gradenj** gospodarskih subjektov v teh sektorjih zaradi **opravljanja zadevnih storitev**. V področje uporaba direktive denimo sodijo naslednja javna naročila za:
  - vzdrževanje infrastrukture ali gradnjo elektrarne, sklenjena z dobaviteljem energije (zadevnim gospodarskim subjektom);

- nakup vozil za vzdrževalce vodovodnega omrežja;
- nakup avtobusov ali računalnikov za upravljalce prevoznih storitev.

Pri opredelitvi pravil, ki se uporabljajo za druge subjekte, ki izvajajo storitve, določene v direktivi, je treba za vsak primer pripraviti analizo, kajti okoliščine se od primera do primera razlikujejo. Primeri:

- pri nakupu storitev avtobusnega prevoza za svoje zaposlene ministrstvo izvede naročilo v skladu s pravili iz običajne direktive o javnih naročilih;
  - pri natečaju za najugodnejšega ponudnika električne energije, ki ga izvede železniška družba, bodo veljala pravila iz direktive, ki ureja posebne sektorje;
  - postopek podelitve koncesije za upravljanje letališča pa mora biti v skladu z novimi pravili iz direktive o koncesijah.
- Posebej je opredeljen pojem **izključnih in posebnih pravic**:
    - v nasprotju z direktivo o javnih naročilih se direktiva o posebnih sektorjih uporablja tudi za naročila javnih podjetij (na katera imajo javni naročniki prevladujoč vpliv), in tudi za naročila zasebnih podjetij, ki so pridobila **izključne in posebne pravice** za izvajanje dejavnosti v določenem posebnem sektorju;
    - kadar se **izključne in posebne pravice dodelijo** na podlagi **preglednosti postopka (v postopku, odprtemu konkurenci, ali z dodelitvijo koncesije na zahtevo) in v skladu z objektivnimi merili**, zasebnemu subjektu pri oddaji javnega naročila ni treba upoštevati evropskih pravil;
    - pravila oz. postopki EU, ki izpolnjujejo pogoje preglednosti in objektivnosti, so **izrecno navedena**.
  - **Postopek za izvzetje**:
    - Po obstoječih pravilih (postopek iz člena 30 Direktive 2004/17/ES) lahko država članica Komisijo zaprosi, da iz področja uporabe direktive izvzame določeni sektor. Zadevni sektor mora biti neposredno **odprt konkurenci in dostopen vsem gospodarskim subjektom. Ta dva pogoja se še naprej uporabljata**.
    - Nova pravila **izboljšujejo** sam postopek izvzetja, zlasti kar zadeva roke.
  - **Okvirni sporazumi**:
    - Okvirni sporazumi bolj ali manj podrobno urejajo nekatera javna naročila ali posamezne storitve.
    - Nova pravila želijo zagotoviti **boljšo preglednost** postopkov v zvezi s sklepanjem okvirnih sporazumov. To pomeni:
      - **najdaljše trajanje** okvirnega sporazuma bo (razen izjemoma) **8 let**;

- merila za oddajo javnega naročila na podlagi okvirnega sporazuma bodo morala biti **objektivna in pregledna**.